

Kultur- og kirkedepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

Oslo, 30. oktober 2008

Høring – undersøkelse av kunstneres inntekts- og arbeidsforhold

Vi viser til departementets brev av 1. juli i år, ref 2006/00143 KU/KU1 1LK:sko, samt vedlagte rapport nr 241 fra Telemarksforskning-Bø. I henhold til departementets brev sendes denne uttalelsen både pr. brev og med e-post.

Undersøkelsen bekrefter Dramatikerforbundets oppfatning av den generelle tilstanden innenfor kunstfeltet: Noen få tjener gode penger, litt flere tjener i underkant av det nivået man ellers kaller lavtlønnede, og den store hop tjener alt for lite til å kunne leve av kunsten. Denne fordelingen har andelsmessig vært stabil i mange år, selv om det totale antallet kunstnere har økt.

Dramatikerforbundet er ikke bekymret for den store gruppen som tjener lite da de aller fleste her har kunstnerisk virksomhet som en bigeskjeft.

Vårt hovedanliggende er dem som har kunstproduksjon som hovedgeskjeft, som er profesjonelle og som likevel sliter med lav inntekt. Vi opplever det som svært viktig å sette inn målrettede tiltak mot denne gruppen.

De fleste som lever av å skrive dramatikk opererer med næringsinntekt ispedd noe lønnsinntekt og er organisert som enkeltpersonsforetak. Næringsinntektene er i hovedsak markedsstyrt og utenfor statens påvirkning, det vil si regulert av de bransjeavtalene som Dramatikerforbundet til enhver tid har med produsenter innenfor teater, fjernsyn, film og radio.

Staten kan bidra til å øke inntektsstrømmen på tre måter:

- ved å tilby flere, høyere og lengre stipendier
- gjennom å forbedre trygderettighetene
- ved å endre skattereglene for kunstnere i enkeltpersonsforetak

Samfunnet investerer i dramatikk gjennom støtte til film-, teater- og TV-produksjon. Dramatikeren er gjerne den første beveger i disse produksjonene, men mange er likevel ikke i stand til å gjøre dette på full tid. Gjennom **flere og høyere og lengre stipender**, vil samfunnet kunne få større uttelling for disse investeringene da stipendene vil gi økt fokus på kunstproduksjon, i stedet for at denne produksjonen må konkurrere med annet lønnet arbeid.

DRAMATIKERFORBUNDET

En bedring av **trygderettighetene** vil gi en innsparing og slik sett øke kunstnernes disponible inntekt, for eksempel gjennom at de slipper å betale dyre private sykepengeforsikringer. Folketrygden tar som kjent ikke høyde for kombinasjonen lønnsinntekt og næringsinntekt og det ytes kun sykepenger etter bestemmelsene for selvstendige næringsdrivende (§8-42).

Kravet om at dekningen av foreldrepenger skal være selvfinansierende har ført til en økning av trygdeavgiften for alle selvstendige næringsdrivende og har gjort dette til en dyr ordning. Det er varslet at denne satsen skulle settes ned, uten at dette har skjedd. Videre mangler det i dag omsorgspenger ved syke barn.

Når det gjelder **skattereglene** er det flere utfordringer. Hele livet er subjekt for kunsten til en kunstner og således kan det argumenteres at alt en kunstner bruker penger på er utgifter til inntekts ervervelse, det vil si til skapelsesprosessen. Vi erkjenner at vi ikke kan be om skattefritak for alle inntekter fra kunstnerisk virksomhet, men det er et stort behov for å forenkle reglene for beregning av skattbar inntekt. Mange av utgiftene til en kunstner er ikkedokumenterbare eller de er av en art som ellers kategoriseres som utgifter til livsopphold og fornøyelse. Kroneksempelen er dramatikere som ønsker fradrag på alle teater og kinobesøk under utgiftsposten faglig oppdatering uten at skattemyndighetene godtar dette.

Fradragsordningene må fange opp de reelle utgiftene det for eksempel medfører å drive sin virksomhet fra hjemmet, og avskrivningsregler må innrettes slik at mest mulig kan avskrives det året utgiftene påløper.

Mange i gruppen som har kunstnerisk virksomhet som hovedgeskjeft, men likevel ikke kan leve av virksomheten, tvinges ut i annet arbeid. En gevinst av et mer rettferdig skatteregime vil, tilsvarende bedre stipendordninger, være å frigi ikke-kunstneriske arbeidsplasser samt et høyere nivå på kunstproduksjonen generelt.

Med vennlig hilsen
Norske Dramatikeres Forbund

Gunnar Germundson
Forbundsleder

Pål Giørtz
Generalsekretær